

ket hord magában ez a katolizáló törekvés, amely a főváros kegyuri jogának kijátszására irányul és a liberális világi papság leszorításával a harcos klerikalizmust akarja csempészni a templomi oltár elé.

Tisza István villájában

A bécsi út előtt

(Saját tudósítónktól.) Komárom egy gyenge stratégiai pont, Pétervárad egy sifli, Magyarország legjobban megerősített pontja ma a Lövölde-téri gyümölcs piac és a Glück-féle hidegvizgyógyintézet között van, a karsutornyú evangélikus templom mellett. Válogatottan elszánt legények őrzik ezt a bevehetetlen várat, a várur pedig — ezzel mindent megmondottunk — gróf Tisza István.

Nem lehet elvitatni: a Városligeti fasor harmadik számmal jelzett emeletes villája körül táncol ma egész Magyarország vibráló érdeklődése. Innen várja a megváltást a munkapárt, ide szögezik ágyuik csövét a forradalmi vágyak lihegő keblü harcosai. Ez az emeletes villa tengelye, északi és déli sarka Magyarország egész jövődjének. Jó volna kikutatni, feltorni, tanulmányozni, de nem lehet, a várur fiatal mágus ugyan, de az ország legexkluzivebb embere, utálja a kíváncsi szemeket, elzárkózik mint egy lombikkal operáló tudós, ujságíró meg pláne nem szeret fogadni, azt mondják, általában nem tulságosan telkesedik a negyvennyolc egyik legsebb vívmányáért, a sajtószabadságért.

Mégis — gondoltuk — talán meg lehet közelíteni ezt a bevehetetlennek hitt várat. Most, amikor javában dülnek a szénvedélyek a pápaszemes gróf marcona alakja körül, amikor emberi vonás volna válaszolni a hihetetlenül kemény támadásokra, most talán csak megnyílnak az emeletes villa ajtai az interjú előtt. Most, az elkeseredett hangulatok forróján a rejtelmekkel teli bécsi út előtt, amikor örültnek és gonosztevőnek nevezik az ellenzék elszánt harcosai a geszti földesurat, most talán alkalmoszerű volna bekopogtatni az emeletes villa misztikus lakosztályába, hátha beszélni fog *Tisza István gróf*, hátha van szava a szénvedélytől izzó támadásokra és talán fel akarja világosítani a közvéleményt szándékairól és terveiről.

*

Délelőtt tíz óra. Az emeletes villa előtt három százas rendőr posztol. Az uttesten kétfogatu kócsi. Tisza István gróf fiakere. Jámbor fejtar-tásu barna szőrü konflislovak, egyszerű, kopott szerszám, ódivatu kócsi, szikvizgyárosok szoktak így vasárnap délután kirándulni, hétköznap agyondolgozott gebéikkel. De Tisza István gróf nem tudja át-érezni Freystädtler lovag gyönyörűségeit, ő már ilyen marad, arany-

szerszám nélküli kocsiban, talán konflison fog begördülni a Burg udvarára is.

A kocsis látszólag unatkozva várja a kegyelmes urat, a rendőrök némán állnak együtt, mikor pedig átlépek a villa küszöbét, mintha utánam akarnának szólni, hová megy a tekintetes ur, igazolja magát, mert mi most nagyon félünk a merénylőktől, állásunkba kerülne, ha itt most valami revolveres rendezavargás történnék.

De szerencsére zaklatás nélkül jutok el a lépcsőházig, ha ugyan annak lehet nevezni azt a kis szűk csigalépcsőt, amely a villa magasságába felvezet.

Gondolom — és joggal gondolom — én vagyok most itt a legnagyobb figyelemmel körülvevett ember, rajtam csüggnék a láthatatlan detektívkar tágra nyitott szemei, na és igen, engem szólít meg a lépcsőház árnyékában posztoló drappruhás, barnakalapos ur:

— *Kit tetszik keresni?*

— *A kegyelmes urat* — mondtam kissé bizonytalan hangon, mert boszant, hogy ez az ember most valami elszánt merénylőnek nézhet, jőszabásu ruhám, panama-zsirardim és mocsoktalanul fehér nyakendőm ellenére. Igaz, „volt már itt” ilyen eset.

Ki hitte volna, hogy a szolid tisztességgel öltözködő jámbor bőrziáner, az erősen istenfélő gyomai követ, egy szép napon buza helyett emberéltre spekulál? A bankárok-nak mindegy — mondta Vázsonyi — a bankárok még a forradalommal is szövetkeznek, itt tehát gyanus szemmel kísérenék még Lánczy Leót is is, hogy *Krausz Simonról* ne is beszéljek.

— *A kegyelmes urat*, — ismétlem. — Földszint első szám . . . Tessék csengetni — mondja kimérten a detektív.

*

Egyszer, kétszer, háromszor megnyomom a csengőt, amíg végre nyílik az ajtó. Tejfőlesszáju, szóke inas áll, középen szétválasztott hajjal. Belépek az előszobába.

— Vigye be a kegyelmes urnak ezt a levelet . . .

Az inas eltűnik az előszoba homályában. Sötét, szűkre szabott előszoba a Tisza István gróf előszobája. Az ember önkéntelenül a legsötétebb Biharmegyére gondol. De csak néhány másodpercig lehet meditatni. Az ajtón kiszűrődik egy recsegő hang:

— Sajnálom, de nem érek rá . . .

Talán mehetnék is, — gondolom — de mégis megvárom az inast.

A szókehaju csakhamar megjelenik:

— A kegyelmes ur azt izeni, hogy nagyon sajnálja, de *igazán* nem ér rá . . .

Az inas, úgy látszik, diplomata. Finoman és ügyesen bőviti ki Tisza István gróf egyszerű mondatait. Mert a geszti nagyur sajnálja ugyan, de nem *nagyon és nem ér* ugyan rá, de hogy *igazán* nem és-e rá, azt e szóke, középen elválasztott haju inas, de még az ajtó előtt posztoló detektívek sem tudnák határozottan eldönteni.